

Άγιοι Ασώματα Βαφέ

Μικρός μονόχωρος καμαροσκεπής, με οξυκόρυφη καμάρα ναός, χωρίς ενισχυτικά τόξα (σφενδόνια).

Σωζόμενο εικονογραφικό πρόγραμμα.

Το σωζόμενο εικονογραφικό πρόγραμμα του ναού συνίσταται σε ανεικονικό διάκοσμο, αποτελούμενο από απλά γραμμικά σχέδια που σχηματίζουν σταυρούς και γεωμετρικά σχήματα.

Ιερό: **αρ.1:** ελάχιστα ίχνη γραμμικού διακόσμου σώζονται στον ημικύλινδρο, **αρ.2, αρ.3:** στα ποδαρικά, βόρειο και νότιο, του τόξου της ανίδας, **αρ.4, αρ.5, αρ.6:** στον βόρειο και νότιο τοίχο και στην καμάρα του ιερού.

Κυρίως ναός: τοιχογράφηση στον κυρίως ναό: **αρ.7:** στον Β τοίχο του ναού σώζεται επίσης σημαντικό τμήμα του γραμμικού διακόσμου, όπως επίσης και στον Ν τοίχο **αρ.8.** Στον Δ τοίχο του ναού, εκατέρωθεν της θύρας εξόδου, διακρίνονται 2 ρόδακες με το σήμα του σταυρού ενσωματωμένο **αρ.9, αρ.10.** Στο τύμπανο του Δ τοίχου διακρίνονται επίσης ορισμένα ίχνη διακόσμου **αρ.11.** Στην καμάρα του ναού, στο Β και στο Ν τμήμα της επίσης σώζεται σε αρκετά σημεία ο διάκοσμος, ο οποίος αποτελείται από γεωμετρικά σχέδια που σχηματίζουν σταυρούς και διάστικτα κιβώτια **αρ.12, αρ.13, αρ.14.**

Χρονολόγηση

Η εν λόγω διακόσμηση είναι εντελώς πρόχειρα κατασκευασμένη και μαρτυρεί μια εντελώς απλοϊκή αντίληψη. Προφανώς η έλλειψη των απαραίτητων οικονομικών μέσων οδήγησε στην επιλογή του εν λόγω ανεικονικού διακόσμου. Με βάση τα αρχιτεκτονικά χαρακτηριστικά και ανασκαφικά δεδομένα, ο ναός μπορεί να αναχθεί στον 14^ο αιώνα, όπως επίσης και οι τοιχογραφίες του¹.

Παρατηρήσεις

Εξωτερικό: Η τοιχοδομία του ναού αποτελείται από απλή αργολιθοδομή και λαξευμένους γωνιόλιθους στις γωνίες χωρίς κάποιο ιδιαίτερο χαρακτηριστικό. Ενδιαφέρον παρουσιάζει ο περιβάλλον χώρος του ναού. Βορείως του ναού και σε επαφή με αυτόν, ανακαλύφθηκαν

¹ Πηγή: 28^η ΕΒΑ.

ίχνη παλαιότερου ναού ενώ επίσης ανευρέθησαν και ίχνη τάφων και δεξαμενή ύδατος στον νάρθηκα του ανακαλυφθέντος κλίτους. Γενικά ο χώρος είναι διάσπαρτος από τάφους και ίχνη κτισμάτων. Έχει βρεθεί επίσης και υστερορωμαϊκή και πρωτοβυζαντινή κεραμική.

Εσωτερικό: Λόγω εκτεταμένων εργασιών αναστήλωσης του ναού, έχουν γίνει ανασκαφές στο εσωτερικό του ναού, το δάπεδο του οποίου έχει κατέλθει κατά 1 περίπου μέτρο. Εκεί ανακαλύφθηκαν ίχνη παλαιότερου δαπέδου καθώς και ίχνη τάφων όπως και ένας ενσωματωμένος στο δάπεδο πίθος.

Φάσεις

Οι φάσεις του ναού είναι δύσκολο να καθοριστούν με ακρίβεια. Με βεβαιότητα μπορεί να ειπωθεί ότι αυτός κτίστηκε πάνω σε παλαιότερο οικοδόμημα της πρώτης βυζαντινής περιόδου, λόγω της κεραμικής που βρέθηκε εκεί. Με τα υπάρχοντα στοιχεία που διατίθενται μπορεί να χαρακτηριστεί η παρούσα, σαν η δεύτερη φάση του ναού.